

hondo-hondotik

Jose Mari Espartza Zabalegi

(Argitaratzailea)

Liburuak eta Nafarroa: negargarria

Egunotan egin da Madrilén LIBER 2001 Liburu Azoka. Bertaratu garen liburugintzako profesional nafarrontzat erabatekoa izan da atseka-bea, berriro ere, Nafarroako Gobernuaren postuak emandako irudiarengatik, eskainitako irudi makurrarengatik eta profesionalak hartzeko zituen baldintza negargarriengatik.

LIBER Liburu Azoka, ohiki, liburuen argitalpenean eta banaketan lan egiten duten eragile guztien bilgune izaten da, bai instituzioen arloan bai ekimen pribatuenean. Oro har, argitaratutako liburuak erakusteko erabiltzen dituzte postuak gobernu autonomoek. Baina, era berean, logikoa den bezala, erkidego bakoitzeko argitaletxe, gremio eta elkar-teen ere postu horiek baliatzen dituzte bilerak egin eta bilgune gisa erabiltzeko. Postuotan finkatzen dira hitzorduak, bertan egiten dira bilerak, eta horietan erakusten dira liburuak eta katalogoak. Gure ekonomiaren beste edozein sektorekin egiten den moduan, zer beste lan izan behar dute liburugintzaz arduratzen diren gure agente instituzionalek alor honetako enpresa nafarrak babestea eta bultzatzea baino?

Nafarroa, beste behin ere, ezberdina da: postu hotz eta ofizialista bat, hiru aulkirekin —funtzionario bakoitzarentzat bat—, eta Nafarroako Gobernuaren argitalpenak apaletan luzaturik, argitaletxeenak bazter ezkutu batean ziren bitartean. Aurtengoan, berriro ere, argitaletxe nafarrek askoz harrera eta arreta hobea izan genuen Euskal Autonomia Erkidegoko postuan, gure zergekin mantentzen dugun postuan baino.

Izan ere, beste erkidego eta herrietan, ohiki, argitalpen instituzionalak ekimen pribatuaren osagarri gisa ulertzen dira, elkarlanean arituz eta lehenengoak biga-



Herritar batzuk, mahai gainean dauden liburuei so.

renak betetzen ez dituen hutsuneak betez. Nafarroan ez. Hemen, zenbait funtzionariok argitaratzaile izatera jolas-ten du. Lagunen eta inguruko argitaratzaile, noski. Eta gero azoketan barrena ibiltzen dira, batetik bestera, «beraien» liburuei hitz egin beharraren aitzakian, herritarrek ordaintzen ditugun dieta eta postuekin. Gainera, batek edo beste bere jarduna publikoki arrazoitzeko ausardia du. Lotsarik ez, noski. Oroitu nahi ez dudana izena duen argitalpen-zuzendari hark zioen modura, hauentzat «argitalpen instituzionala ona da, ez baitugu kezkatu beharrik

liburuak saltzeaz. Berdin da saltzen diren ala ez». Pentsa ezazue funtzionario horri egunen batean «*made in Gobierno de Navarra*» autoak egitea edota marka horretako tomateak ontziratzea otuko balitzaio. Azken batean, berdin denez saltzen diren ala ez...

Zoritarrez, nafar gobernuak liburugintzaren sektorearekin daraman politikan beste urrats bat besterik ez da LIBER. Inoiz ez zaigu ezer galdetu, eta inoiz ez dute ekimen ttipiena ere abiara-zi lurralde honetako argitaletxeak babesteko eta laguntzeko. Liberalismoak liburuei ezartzen zitzaien zentsura bertan behera utzi zue- netik bi mende igaro eta gero, Nafarroan eguneroko ogia da liburu-uei ezartzen zaien zentsura, betiere lana gus- tura egiten duten funtzionarioen eskutik, honela postua eman dieten agintarien borondatea betetzen dutela sinetsirik. Nafar- roako liburutegien sarera sekula ez dira liburu jakin batzuk iristen, ezta bilduma jakinetako liburuak ere, nahiz eta Nafarroan argitaratuak izan, gai nafarrak landu eta egileak bertakoak izan. Liburutegietara iristen diren liburuak aukera- tzen dituenaren ildo politikoarekin bat

ez baldin badatoz, liburuak ez dute bide-rik Nafarroako liburutegietan. Argital- pen-laguntzak, berriz, goiko postuetan dauden funtzionario ezgai eta mugiezin batzuei hankartetik ateratzen zaizkien irizpideen arabera ematen dituzte. Egia esan, hobe lukete funtzionario horiek mahats-biltzera bidaltzea. Horrela, behintzat, guztiok ordaintzen dugun haien soldata modu egokiagoan baliatu-ko genuke. Eta norbait haien guztien buru den Corpas jaunaren aurrean agertzen baldin bada egiten dutena aurpegiratzera, esaten eta leporatzen diozuna ukatu beharrean, berak bere menpeko zintzoen lana ezin duela zalan- tzan jarri eta ezeztu esaten dizu lasai asko.

Nahikoa lan dugu Nafarroako argitale- txeok liburuak argitaratzen, kultura pla- zaratzen eta argitalpenen industriadako bitartekoak sendotzen. Hala ere, ezin dugu denbora gehiago egon elkartu gabe. Ekimenak aurkeztu behar ditugu, irizpide zentzudunak exijitu, sektorea- rentzat politika sendoa antolatu, liburuak saltzeko bide bateratuak aurki- tu, funtzionario traketsak eta kalamitate- ak berriengatik alda ditzaten presio egin... Izan ere, badira liburuen zale direnak, eta liburugintzaren beha- rrak eta zailtasunak ederki ezagutzen dituz- tenak.

Badakigu, liburugin- tzan, beste alorretan bezala, gure autonomia estu eta mugatu hau dugun bitartean ezin garela gauza handien zain egon. Nafarroak ez du gehiagorako ema- ten, eta argitaratzaileok

ahal duguna egiten dugu. Baina *Navarra- sola-siempre-palante* delako hura kaske- zurrean nola edo hala sartu nahi izan zigutenek, gutxienez, itxura aurrerakoia- goa ematen ahalegindu behar lukete, eta ez egunotan Madrilén ikusarazi digutena bezain memelo eta narrasa.

TRABAK

Nafarroan eguneroko ogia da liburuei ezartzen zaien zentsura, betiere lana gustura egiten duten funtzionarioen eskutik

AURRERA BEGIRA

Ezin gara denbora gehiago egon elkartu gabe. Ekimenak aurkeztu behar ditugu, irizpide zentzudunak exijitu...

hemeroteka

■ EKAITZA

Eredua (Editoriala)
[...]

Abertzaleen Batasuna eredu bat izan zen Euskal Herrian. Lizarra-Garazi akor- dioa izenpetu aitzin, Kanboko Aberri Egunean HB, EAJ eta EA argazki berera gomitatzeko sinesgarritasuna zuen al- derdia zen. Akordioaren ondotik, Euskal Herriak arazoa ez duela bakarrik espai- nol estatuarekin erakutsi zuen.

Izpiritu horrekin segitu nahi du aitzina ABk. Azken urteetako ibilbidearen jarrai- pen logikoa batasun horren sendotzea

eta azkartzea da. Ildo estrategikoen lan- tzea, beti ere iritzi guztien errespetuan, guttiengoan eta gehiengoan arteko orekan. Batasun mota horrek dio ematen sinesgarritasuna abertzaletasunari Ipar Euskal Herrian. Eta gaur egun ere eredu bat da Euskal Herriko. Eta lehen lehe- nik ezker abertzale nazionalarentzat.

Ezker abertzale nazionala ere Abertza- leen Batasunaren ereduan asmatu eta eraiki beharko da: emeki emeki, eperik ezarri gabe, basetik abiatuz eta, oroz gai- netik iritzi guztien errespetuan eta denen arteko adostasunera helduz. Horrek, bis- tan dena, aldaketa ainitz galdetzen du es-

trategien finkatzeko orain arte dagoen kulturaren. (...)

■ EKAITZA

Terrorismo monoteista
(Emilio Lopez Adan)

[...]

Hots, etsaiaren kontra egiten den edo- zer ez dugu txalotu behar. Estrategia iraultzailea ez da errebolta primarioa, ez da bitarteko ideologiko edo moralik ga- beko jazartzea. Alderantziz, ongi pentsa- tu behar da zer, nola eta zertarako egiten

den. Islamistak oso urrun dira pobreen errebolta primarioetatik; beraiek bai pentsatu dute, eta beren motibazioak eta helburuak ez dira iraultzaile humanista, demokrata eta herrikoiak. Hauentzat, humanitatearen esperantza daramaten iraultzaile modernoentzat, terrorismo indiskriminatua guztiz kaltegarria da: he- rri xehearen aldeko moralak ukatzen du eta kontrairaultzaileak indartzen ditu. Okasione guztietan, eta bereziki orain bezalakoetan, iraultzaileak izan beharko lirake kondenan lehenak, beraien kau- sa eta bizia baitira terrorismoaren bikti- mak.